Donderdag, 25 January 1838. No. 11

VLISSINGSCHE COURANT.

Binnenlandsche Berichten.

NEDERLANDEN.

VLISSINGEN, *den* 24 *January*. Gedurende het jaar 1837 zijn alhier geboren 329 personen, als: 166 van het mannelijk en 163 van het vrouwelijk geslacht; overleden 265 personen, waaronder 38 militairen en vreemdelingen, 130 van het mannelijk en 135 van het vrouwelijk geslacht; doodgeboren 1 zoon en 6 dochters; gehuwd 75 paren; echtscheiding geene.

— Te Veendam (Provincie Utrecht) heeft dezer dagen eene gebeurtenis plaats gevonden, welke in een beschaafd land, en in eene verlichte eeuw, als een zonderling verschijnsel mag worden beschouwd, een verzet, namelijk, tegen de industriele vrijheid:

De wolkammer *van Schuppen* aldaar, had gekamde wol te Leiden door machinerie doen spinnen, om zich daardoor in staat te stellen het fabrikaat tegen minderen prijs dan alle wolspinners te leveren. Het meerendeel dezer wolspinners heeft zich aanvankelijk in de herberg tot eene bijeenkomst vereenigd, waarin besloten werd om hunnen mededinger aan te manen zijne wol te Veenendaal op de bij hun gebruikelijke wijze, en niet te Leiden door machinerien te laten spinnen. Laatstgenoemde schijnt dit in beraad te hebben willen houden, hetgeen echter van de andere zijde is afgewezen, onder bedreiging, dat alle wolspinners bij verder wederstreven terstond hunne werklieden zouden ontslaan en buiten werk laten, en dat de gemoederen van het volk door dit voornemen reeds zoo zeer overspannen waren, dat daaruit geweldadigheden te vreezen stonden, voor welken gevolgen men de bezittingen, en zelfs den persoon en het huisgezin van den nieuwigheidzoeker, niet zoude kunnen beveiligen. Het plaatselijk bestuur voor openbaar geweld beducht, heeft eenige in het geschil onzijdige inwoners doen wapenen, en andere maatregelen van voorzorg noodig geoordeeld. Personen en eigendommen zijn nog onaangeroerd gebleven en de verstoorde rust is eindelijk hersteld door de afgeperste verklaring van den fabrijkant, dat hij niet den geest des tijds, maar den ouden slender zal volgen. Men weet nog niet, welke maatregelen het openbaar gezag zal nemen, om de industriëele vrijheid te beschermen en daardoor in eenen belangrijken tak van welvaart vreemde mededinging te weeren.

's GRAVENHAGE, *den* 18 *January*. Z. M. de Koning, heeft wederom in deze week een bewijs gegeven van zijne alom bekende liefdadigheid, door, bij deze strenge koude, eene aanzienlijke uitdeeling van brandstoffen aan vele hoogst behoeftige huisgezinnen te schenken, zijnde dit edele voorbeeld reeds door onderscheidene aanzienlijke ingezetenen dezer residentie nagevolgd.

— De thans heerschende felle koude heeft in deze residentie tot verschillende onheilen aanleiding gegeven. Onder anderen wordt in het stedelijk dagblad de milddadigheid der ingezetenen ingeroepen voor de nagelatene betrekkingen van eenen metselaarsknecht, die, door de felle koude bevangen, op de straat ter neder gevallen is, en niettegenstaande alle mogelijke geneeskundige hulpmiddelen waren aangewend, na weinige oogenblikken is overleden.

— Door Zijne Majesteit is bij besluit bepaald, dat de pensioenbetaling aan de daartoe geregtigden, in plaats van om de zes maanden, zoo als tot dusver heeft plaats gehad, in het vervolg driemaandelijks zal geschieden.

ZWOLLE, *den* 18 *January*. Als een voorbeeld van de strenge vorst welke men dezen winter ondervindt, kan men onder anderen, melden, dat de, met paarden bespannen wagens en diligenceen, soms met 3000 tot 4000 ponden beladen, over het ijs den Yssel aan het Katerveer passeren.

AVEZATHE, (Gelderland) *den* 15 *January*. Heden middag tusschen twee en drie uur ontstond er brand bij Mejufvr. de Wed°. *Hoeuff* alhier, welke zoo spoedig de overhand nam, dat deze aanzienlijke bouwing, niettegenstaande alle aangebragte hulp, in korten tijd geheel in de asch werd gelegd. Er verbrandde eene groote boerenwoning, eene schuur, bakhuis en een volle berg met koorn, terwijl ook van het vee een ezel en twee varkens in de vlammen omkwamen.

Den volgende avond ten half zeven ure ontstond er plotseling brand in eene der schuren van het digt bij de vorige bouwing gelegene *Teisterband*, bewoond door den Wel Edelen Heer *M. Versteeg*, met dat gevolg, dat het achterhuis en een groot gedeelte van het oud-adellijk huis zelf verbrandde. Hier werden echter, tegen alle mogelijke verwachting aan, de overige schuren en bergen, welke allen zeer kort bij het huis staan, bewaard, en men kan niet genoeg de hulp roemen, door vele inwoners van het naburige Tiel en Buren, als ook van de bijgelegen dorpen bewezen, en den spoed waarmede de brandspuiten van daar werden aangebragt.

ST. ANNA PAROCHIE, (Vriesland) *den* 16 *January*. De Schipper *Jentje Schuitema*, met zijne turfschuit alhier liggende, waren drie zijner kinderen, een zoon van 13, een meisje van 9 en nog een van 6 jaren oud, in het vooronder als naar gewoonte, des avonds naar kooi gegaan; deze kinderen hadden in den vooravond, om zich te verwarmen, eenig vuur in eene pot bij zich gehad, en het blijkt dat hetzelve nog niet geheel uitgedoofd was, toen het luik gesloten werd, tijdens die kinderen ter ruste gingen. — Des morgens vond de vader de beide oudsten levenloos en ondanks alle aangewende middelen, heeft geene redding plaats gehad, zijnde dus door kolendamp gestikt. Het jongste heeft haar behoud te danken gehad doordien het des nachts wakker wordende, van de kooi gaande, bewusteloos is gevallen met het hoofd tegen een gat tot afloop van water, en hoewel gevuld zijnde, echter zoo veel lucht heeft doorgelaten om dit kind in den bezwijmden toestand te kunnen redden.

Dit geschiedde terwijl de moeder daags te voren bevallen was, en in het kraambed in het achterste gedeelte van het schip vertoefde.

Dit hulpbehoevende gezin, verloor dus zijne oudste kinderen op eene wijze, die wel omzigtigheid met kolen in een besloten vertrek, doet inzien, en dient in deze koude, waarbij men tot eene zoodanige verwarming, ligtelijk uit onbedachtzaamheid overgaat, wel bekend gesteld te worden.

LEEUWARDEN, *den* 18 *January*. De dag van Maandag ll. was alhier aan een echt nationaal Vriesch volksvermaak toegewijd, hetwelk door het fraaije weder begunstigd, vele duizenden toeschouwers van alle gedeelten van dit gewest herwaarts hadden gelokt.

Eenige ingezetenen dezer stad, hadden aan de snelste schaatsenrijders een Gouden Zak-Horologie tot prijs en eene Zilveren Zak-Tabakdoos tot premie uitgeloofd; acht en veertig, waaronder bekende hardrijders, hadden zich tot dezen wedloop aangeboden, en na elkander met alle inspanning den zege te hebben betwist, heeft het *Freerk Uiltjes Huizenstra*, oud 22 jaren, wonende te Terzool, mogen gelukken den uitgeloofden prijs te behalen, zoo mede *Harmen Roels Knobbe*, oud 32 jaren, woonachtig te Balk, de premie.

De baan was lang 162 Ned. el, en is twee malen in den buitengemeen korten tijd van 15 seconden afgelegd.

Dit ijsvermaak, waarbij, door de goede Directie der acht Heeren, welke zich met deze taak wel hebben willen belasten, alles geregeld en in de beste orde afliep, werd niet weinig opgeluisterd door de tegenwoordigheid van een aanzienlijk getal Dames, voor welke, door oplettendheid van Heeren Directeuren, nabij de baan eene ruime tent was opgerigt, in welker nabijheid mede gelegenheid aanwezig was, zich van alle ververschingen te kunnen bedienen, alsmede door het fraaije muziek onzer stedelijke schutterij, hetwelk zich bij afwisseling liet hooren, terwijl langs den geheelen omtrek de Nederlandsche vlaggen, die bestendige tolken van den roem en de vreugde der Vriezen, wapperden.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 18 *January*. Voor de regtbank van enkele politie-alhier; stonden jl. Vrijdag te regt, Lord *Harley*, lid van het Huis der Pairs, en de Heer *Rivals*, kapitein, als beschuldigd van dronkenschap en straatgeruchtbij nacht. Laatstgemelde werd veroordeeld tot de boete van 5 sh.; vervolgens lord *Harley* tot eene boete van 10 sh. waarbij de regter het volgende aan de lord toevoegde:

» Dit is het maximum waarloe ik volgens de wet u kan veroordeelen, maar ik verzoek u, in eene der eerste zittingen van het huis der Lords het volgende amendement op de dronkenschapswet voor te stellen:

» Als het vergrijp van dronkenschap door eenen Lord van Engeland zal gepleegd zijn, zal de boete tot 100 pond sterling worden begroot."

De veroordeelden betaalden terstond de boeten, en verwijderden zich zonder een woord te spreken.

— De vaart op de Teems is bijna geheel gestaakt, ten gevolge der buitengewone hoeveelheid van drijfijs. Sedert verscheidene dagen berends zijn geene schepen aangekomen. Beneden Gravesend ligt eene groote vloot van kustvaarders voor anker.

De koude is zoo nijpend dat verscheidene menschen op straat doodgevroren zijn gevonden.

Het is opmerkelijk na te gaan, welke hoeveelheid branden zich sedert kort hebben geopenbaard. In verscheidene kleinere steden en dorpen zijn gansche wijken, buitenplaatsen, molens en te Londen zelf vele particuliere huizen door de vlammen verteerd.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 18 *January*. Men heeft in de drie vreeselijke branden, die zich zoo kort achtereenvolgens in de groote Europesche hoofdsteden hebben geopenbaard, dit opmerkelijke aangeteekend, dat het land des handels eene beurs, het land der alleenheersching een vorstelijk verblijf en het land der vermaken eenen schouwburg verloren heeft.

Iedere der voornaamste hoofdsteden van Europa schijnt aan den brand haren tol te moeten betalen, en een harer gedenkstukken door de vuurwoede te zien vernielen. Bij het dezer dagen vermelden der bijzonderheden van het afbranden der Londensche *Royal Exchange* en van dien van het keizerlijk paleis te Peterburg, konden wij weinig vermoeden, dat ook wij, eenige dagen later, de afbranding van het Parijssche *Theatre-Italien* zouden moeten berigten.

Den 14 dezer was in dien schouwburg de opera Don *Juan* gespeeld. Na de voorstelling hadden ten half twaalf ure de pompiers de gewone ronde door het gebouw gedaan en niets bedenkelijks opgemerkt. Intusschen schijnen eenige overblijfselen der vuurwerktoestellen, dienende om op het eind van het stuk de vlammen der hel voor te stellen, vonkende te zijn gebleven, althans omstreeks middernacht hoorde men eenig geknetter, en verscheidene pompiers, vreezende dat er iets brandende was, begaven zich tusschen de schermen, om andermaal onderzoek te doen. Maar de brand had reeds groote voortgangen gemaakt,

en de spuiten moesten in werking gebragt worden. Ongelukkig was de waterbak van den schouwburg geheel bevroren, en moest men dien doen ontdooijen, alvorens te kunnen water krijgen. Eer men hiermede gereed was, en terwijl men naar buiten was gaan hulp zoeken, had de brand reeds eene aanmerkelijke hevigheid aangenomen. Ten half 2 ure was het binnenste der zaal geheel in vuur, en de noordenwind, die sterk waaide, vermeerderde daarvan nog de kracht. De Heer *Savarini*, een der directeuren van het *Theatre-Italien*, heeft zijn portefeuille en alle zijne kostbare goederen uit het venster geworpen, en is vervolgens zelf daaruit gesprongen; hij is met het hoofd op de steenen neêrgeslagen, en was op het oogenblik dood. Den Heer *Robert*, zoon van den anderen schouwburg-directeur, is het alleen gelukt zich te redden door middel van een touw, hetwelk hem door de pompiers was toegeworpen. Men heeft opgemerkt, dat de woonvertrekken van den Heer *Savarini* niet door de vlammen is bereikt geworden, vermits de wind plotseling van rigting was veranderd. Ook zoude hij behouden zijn geworden, indien hij ten zijnent ware gebleven, in plaats van zich uit het venster te werpen.

Omstreeks twee ure in den nacht is het dak van den schouwburg plotselijk ingestort, en eene vlammen-kolom van meer dan 40 voet hoogte verhief zich in dit oogenblik van boven uit het gebouw. Tot dus verre is men er in geslaagd, de belendende gebouwen tegen het vuur te vrijwaren, doch gedurende den nacht heeft men een oogenblik moeten vreezen, dat het vuur over den boulevard henen slaan, en zich aan den opera-schouwburg mededeelen zoude. Talloozе vlammen zijn op al de huizen der straat *Lepelletier* en van den boulevard *des Italiens* neergeschoten. Men heeft al de bewoners der bedreigde huizen genoodzaakt, zonder hunne goederen, te verhuizen, of gedurende den brand te komen hulp bieden. Meer dan 6000 personen waren bij den brand vereenigd.

Ten 1 ure des namiddags was de brand nog niet geblusch t, maar het vuur gloeide onder de bouwvallen, terwijl de spuiten onophoudelijk water daarop gaven. Acht spuitgasten zijn meer of min zwaar gekwetst naar het hospitaal vervoerd. De plaats van het ongeval is door soldaten omgeven. De prefekt van het departement der Seine en de prefekt van politie hebben zich herhaaldelijk naar den brand begeven. Naar de oorzaak wordt onderzoek gedaan.

Men verzekert dat twee menschen verschroeid uit het puin zijn opgedolven, ook drie soldaten hebben wonden bekomen. De ijver der spuitgasten, soldaten en andere personen, die tot het bedwingen der vuurwoede hebben medegewerkt, wordt zeer geroemd. Men hoop thans den verderen voortgang van het vuur te zullen kunnen stuiten, maar van het materiëel des schouwburgs is niets kunnen gered worden, en van dit fraaije gebouw staat niets dan de zware buitenmuren.

— Gisteren avond had het werkvolk van den schouwburg *de la Gaite* de kraan van den waterbak geopend, om te onderzoeken of dezelve niet bevroren was, doch haar niet terstond weder kunnende toedraaijen, is gedurende eenige minuten het schouwburg-publiek in het patterre als met eene spuit besproeid geworden; van alle kanten schreeuwde men hier *water!* gelijk men voor een paar dagen bij het Theatre Italien *brand!* riep.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 15 *January*. Te Darmstadt heeft een voorval plaats gehad, dat veel geruchts heeft gemaakt. Z. K. H. Prins *Emilius* van Hessen, broeder van den Grootheertog, wandelde den 2 dezer, vergezeld van den Generaal Prins *van Wittgenstein* en voorafgegaan van een bediende, die de tuindeur geopend en weder gesloten had, in den Bessunger tuin, waarin zijn landhuis gelegen is, toen er een geweerschot viel, met hagel geladen en hierdoor juist op de plaats waar beide Prinsen zich bevonden een stuk boomschors werd weg geschoten, zonder hunne hoogheden noch den lakei te treffen. Dadelijk is onderzoek gedaan, doch heeft men volstrekt niet kunnen ontdekken van waar dit schot gekomen is. Men schrijft echter deze gebeurtenis volstrekt aan geene kwaadwilligheid toe, maar veeleer aan een bloot toeval.

— Het door brand vernielde winterpaleis te Petersburg was een der grootste paleizen van Europa. Hetzelve besloeg eene oppervlakte van 654,237 Parijsche vierkante voeten (*), terwijl het Louvre te Parijs slechts eene vlakte van 275,625, het vatikaan met het Belvedere te Rome, 478,900, het Koninklijk slot met deszelfs tuinen te Munchen, 291,600, het Koninklijk slot te Berlijn met deszelfs tuinen 232,320, de Harem te Constantinopel 260,100, het keizerlijke slot met deszelfs tuinen en schouwburgen te Weenen 432,000, het slot te Caserta 410,480 Parijssche vierkante voeten beslaan. De overblijfselen der keizerspaleizen te Rome bedekken echter eene oppervlakte van 365,000 Parijssche vierkante voeten.

Van het winterpaleis stond de eene gevel gekeerd naar het plein Million, de andere naar de Admiraliteit, de derde naar de Newa en de vierde naar de Hermitage met haren wintertuin. Het winterpaleis, welke lengte 707, en welks breedte 559 Parijssche voeten bedraagt, werd het eerst door *Peter den Groote* als klein paleis gesticht. De keizerin *Elizabeth*, die het grootsche bemindе, deed het, in 1754, slopen en door den Graaf *Rostrelli* het thans afgebrande opbouwen. Het werd in 1762 voltooid. Drie ingangen had hetzelve van het Million-plein, twee van de Newa. De zuilenpoort, aan den kant der Newa was 175 voet lang, 46 voet breed en 30 voet hoog. Twintig Dorische zuilen ondersteunden daarvan het verhemelte. In dit paleis vond men verscheidene, door twee verdiepingen gaande, zalen van 40 voet hoogte, van welke sommigen met van 28 tot 46 Korintische zuilen gesierd waren. In de troonzaal en de beide andere zalen torschten 64 marmeren zuilen derzelver daken. De eerste verdieping van 28 voet hoogte was in twee rijen kamers boven elkander verdeeld. De hoogte der eerste verdieping bedroeg 22 voet, die der tweede 17 voet. Het onderaarsch gedeelte was, even als de eerste verdieping, overwelfd; 380 zuilen ter hoogte van 52 voet 8 duim à 64 voet waren van buiten, 108 in den tuin van dit gebouw aangebragt. Wie zoude in staat zijn, de kunstschatten en kostbaarheden te beschrijven welke dit paleis bevatte.

— Naar men uit Pesth van 6 en 7 dezer schrijft, heeft de waterstand van den Donau bereids de hoogte overschreden, welke hij in het overstroomingsjaar 1830 had bereikt. Men is voor groote ongelukken beduht. De gemeenschap tusschen Pesth en Ofen is geheel afgebroken. Uit de laagere gedeelten van Hongarije ontvangt men treurige berigten van verwoesting door overstrooming.

— Ingevolge de jongste berigten uit Alexandrie van 11 December hadden de hongerenden der minage volksklassen en de voorstellingen der vreemde consuls van [illegible] bewogen den toevoer van graan uit de [illegible] te [illegible]. Er waren bereids van alle zijden [illegible] om graan te halen. De nood had den hoogsten top bereikt.

— De brieven uit Petersburg [illegible] melding van den persoonlijken ijver des Keizers en der beide Grootvorsten bij den jongsten brand in het paleis. Terwijl [illegible] koude water van hem afdroop, wagtte de monarch zich in de doolgangen van het groot paleis, [illegible] de vlammen aangetast waren, en redde veler leven.

Mengelingen.

DE WINTER.

O, ik mag het zoo gaarne zien, wanneer de winter in zijn' ruigen pels gewikkeld voorbij onze huizen gaat en er vermaak in schijnt te hebben, den baard en het hoofdhaar der heen en weer dravende mannen met sneeuw en ijzel te bepoederen. En wanneer ik 's morgens mijn voet van 't bed gezet heb en bij de warme kagchel mij in mijnen leunstoel plaats, dan kan zich mijne verbeelding somtijds nog verlustigen in die onderscheidene schilderijen, die de nacht op de glazen heeft geteekend. Wat staan er dan in eens verschillende beelden op voor mijnen geest uit de dagen der kindschheid, toen ik aan de zijde van vader en moeder mijn best deed, de ligging van bosschen en huizen op de vensterramen aan te wijzen! Maar ik beklaag mij niet over mijne meerdere jaren, hoe dierbaar de kindertijd mij ook wezen moge. Nog verschaft het mij een innige vreugde, wanneer ik na den middag, mij buiten de poort begevende, de grachten zie bedekt met eene ontelbare menigte, die als met vleugels aan de voeten op het water zich beweegt. Dat gezigt van die dartele knapen, die hun best doen elkander voorbij te rijden; die vrolijke jongelingen, uit wier ongen een glans van vergenoegen straalt, omdat zij het geluk hebben, het voorwerp hunner liefde, dat roodwangige meisje, achter zich te gevoelen, dat zich aan hunne kunst en sterkte vertrouwt; o, dat is zoo een onschuldig echt Noordsch vermaak en in deze streken juist een kolfje naar de hand van het minnegodje, dat hier in 't honderd zijne pijlen schiet. Wat zijn zij dan ongelukkig die jongelingen, die in vroegeren leeftijd verzuimd hebben dit spel te leeren, en hoe hard hebben zij het, die gedoemd zijn, om het meisje, dat zij ALLEEN zoo gaarne zien en hooren, zoo gemeenzaam de hand van een' anderen te zien drukken.

Maar daar komt onder die schaar van toekijkers een man, die het ligchaam met verscheurde lompen bedekt heeft en vraagt dien rijken man in zijn' mantel gewonden om eene aalmoes.... Foei, mijnheer! dat gij dien man af wilt wijzen, onvoorzigtig genoeg, de schuld zijner armoede aan den ongelukkigen zelven toe te schrijven. Durft gij vragen, of uwe giften wel aan hem besteed zijn, wij durven het u verzekeren, dat gij uw lot, zoo gij niet mildelijk uitreikt, niet verdient. Ga met hem naar zijne bekrompene woning, daar heeft hij nog eene vrouw ziek liggen op stroo uitgestrekt, naauw met een ouden versleten zak, of mogelijk wel met niets beveiligd tegen de indringende koude. Zie daar die kindertjes, zij zouden met elkaar strijden om den voorrang bij de haast verteerde spaanders, indien de winter hen reeds niet koud, het gebrek hen reeds niet mager genoeg gemaakt had voor het graf. Dit is het eerste en eenige vuur van daag, en sinds gisteren middag heeft men er geen' beet broods gezien! Zie, dat mag ik toch niet vergeten, wanneer ik de vrolijke zijde van het winterleven bekijk, en ik heb geene vrijheid de vermaken des winters te genieten, als mijn broeder verkleumt en verhongert. Als ik van 't mijne iets geef, dan heb ik nog genoeg, en als gij wat van 't uwe geeft, gij zijt nog niet als hij, die u voor uwe gave zegenen zal.

Weet gij, wat mijn oom de Predikant deed, als het zoo verschrikkelijk in den winter er uitzag? Dan moest zijn geheel huisgezin binnen komen, en dan sloeg hij den grooten Bijbel met zilveren krappen open, en las met waardigheid het een of ander gedeelte voor uit de geschiedenis van Hem, die om den wil der menschen is arm geworden, daar hij rijk was, opdat zij door zijne armoede rijk zoude worden. Met welk een vuur sprak hij, wanneer hij ons opwekkende wees op het voorbeeld van den Zoon des menschen, die niets had, waar hij hier het hoofd konde nederleggen, doch die thans aan de regterhand Gods al onze werken weet en eenmaal op de wolken als Regter, hetgene wij aan zijne minste broeders gedaan hebben, zal rekenen, als hadden wij het Hem gedaan. En als dan de oude getrouwe dienstbode bewogen zich beklaagde, dat zij niet veel konde geven, dan verhaalde hij van de weduwe, die twee penningskens in de schatkist stortte en die in het oog van God meer had gegeven, dan alle andere. Zoo handelde de vrome man en het was nimmer vruchteloos, dat de armen hem hunnen nood klaagden. » Hoort, mijne geliefde broeders!" zeide hij dan dikwijls met den Apostel, bij het uitreiken zijner giften, » en heeft Godt niet uytverkoren de arme deser wereldt, (om) rijck (te zijn) in 't geloove, ende erfgenamen des koninckrijcks, 't welk Hij belooft dengenen, die hem liefhebben?" ZACHARIAS.

(*Groninger Courant.*)

Zeetijdingen.

VLISSINGEN, *den 24 Januarij*. Niets gepasseerd.

Advertentien.

Heden overleed, ten mijnen huize, mijne geliefde Schoonzuster *CORNELIA JOHANNA DE SMIDT*, in den ouderdom van nabij 81 jaren.

's GRAVENHAGE, H. VAN ROIJEN.
den 19 Januarij 1838.

Ter Drukkerij van P. WEDES DE SWART.

(*) Dat is nagenoeg 10 malen grooter dan het Koninklijk paleis te Amsterdam; beslaande hetzelve in omvang 66,270 vierkante voeten.